T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1492

52006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 22.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), 2026 yılı için ikinci grup ekmeklik ve makarnalık buğdayın alım fiyatını ton başına 16.500 TL, arpanın alım fiyatını ise 12.750 TL olarak açıklamıştır. Bakanlık, ülke ortalama verimi üzerinden hesapladığı 3.014 TL'lik destek tutarını da bu fiyatlara ekleyerek üreticinin eline geçecek toplam tutarı duyurmuştur.

Buna karşılık TMO'nun ürün bedelleri için 2025 yılında 30 gün olarak açıkladığı ödeme süresi 2026 yılında 45 güne çıkarılmıştır. Ayrıca 2026 yılı alım esaslarında asgari 5 tonluk randevu koşulu ve üretim planlamasına uygunluk şartı bulunmaktadır.

Üreticinin gerçek maliyetinin karşılanıp karşılanmadığı, açıklanan fiyatlardan fiilen yararlanamayan çiftçilerin durumu ve kamu alımlarının piyasadaki fiyat düşüşlerini önlemedeki etkinliği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Anayasa'nın 45'inci maddesi, tarımsal ürünlerin gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını Devletin görevi olarak düzenlemektedir. 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 4'üncü ve 5'inci maddeleri de üretici refahının artırılmasını, tarımsal piyasaların güçlendirilmesini ve destekleme politikalarında şeffaflığı öngörmektedir.

Bu bağlamda;

1. TMO'nun 2025 ve 2026 yıllarında açıkladığı buğday ve arpa alım fiyatları belirlenirken hangi üretim maliyetleri ve üretici kârı hesapları esas alınmıştır? İller bazında maliyetlerin açıklanan fiyatları aştığı yerler bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu üreticilerin zararını önlemek için hangi tedbirler alınmıştır?

2. TMO alım fiyatları 2025 ve 2026 yıllarında ekim döneminden önce değil, hasadın başladığı dönemde neden açıklanmıştır? Fiyat açıklanmadan önce ürününü daha düşük bedelle satmak zorunda kaldığı tespit edilen üretici sayısı ve ürün miktarı nedir?

3. Bakanlığınızın 2026 yılında alım fiyatlarına ekleyerek duyurduğu ton başına 3.014 TL destek tutarından üreticilerin kaçı tam olarak yararlanabilmiştir? Farklı verim ve destek koşulları nedeniyle daha düşük tutar alanların sayısı kaçtır? Alım bedeli ile destek ödemesinin üreticiye ulaştığı tarihler arasındaki fark nedir?

4. TMO'nun 2026 yılı alım esaslarında yer alan asgari 5 tonluk randevu koşulu nedeniyle daha az ürünü bulunan çiftçilerin alıma erişimi nasıl sağlanmıştır? Üretim planlamasına uygunluk veya ÇKS kayıtları nedeniyle kaç üreticinin randevu talebi karşılanmamıştır? Bu üreticilerin ürünlerini değerlendirebilmesi için hangi çözümler uygulanmıştır?

5. TMO'nun 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında ürün bazında satın aldığı miktarlar, başvuran ve ürününü teslim edebilen üretici sayıları nedir? Başta Şanlıurfa olmak üzere TMO alım fiyatlarının altında satışların gerçekleştiği bölgelerde hangi müdahaleler yapılmıştır? Randevu, kapasite veya kalite değerlendirmesi nedeniyle ürününü satamayan üreticilerin şikâyetleri nasıl sonuçlandırılmıştır?

6. TMO, 2025 yılında 30 gün olan ürün bedeli ödeme süresini 2026 yılında hangi gerekçeyle 45 güne çıkarmıştır? Ürün teslimi ile ödeme arasında fiilen geçen ortalama süre nedir? Açıklanan süre aşıldığı hâlde ödemesi yapılmayan üretici sayısı ve toplam alacak tutarı ne kadardır?

7. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında buğday, arpa ve diğer kamu alımına konu ürünlerin hasat dönemlerinde gerçekleştirilen ithalatın miktarı ve zamanlaması hakkında hangi üretici fiyatı etki analizleri yapılmıştır? İthalatın iç piyasa fiyatlarını olumsuz etkilediği tespit edilen dönemlerde hangi tedbirler alınmış, alınmayan veya geciken müdahalelerin gerekçeleri nelerdir?

8. Bakanlığınızın 2027 yılı alım politikasında, üretim maliyetlerinin karşılanmasını, küçük üreticilerin kamu alımlarına erişimini ve ürün bedellerinin zamanında ödenmesini sağlamak için hangi somut düzenlemeler öngörülmektedir? Alım fiyatlarının üreticinin ekim kararından önce öngörülebilmesini sağlayacak yöntem, sorumlu kurumlar ve uygulama takvimi nedir?